

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 657/2025-43

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného BUZINGER & PARTNERS s. r. o., Námestie Martina Benku 15, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 6C/95/2014 z 27. augusta 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **p r i j í m a** na ďalšie konanie v celom rozsahu.
2. **O d k l a d á** vykonateľnosť uznesenia Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 6C/95/2014 z 27. augusta 2025 do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. novembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ súčasne navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, a žiada priznať náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je stranou sporu (žalovaným) v právnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 6C/95/2014. V predmetnom konaní sa žalobcovia domáhali určenia, že v žalobe špecifikované nehnuteľnosti patria do dedičstva, ako aj určenia vlastníckeho práva k daným nehnuteľnostiam. Okresný súd rozsudkom č. k. 6C/95/2014-974

z 10. novembra 2023 žalobe v plnom rozsahu vyhovel a žalobcom priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Na odvolanie sťažovateľa Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 17Co/39/2024-1212 z 19. februára 2025 rozsudok okresného súdu vo veci samej potvrdil. V časti týkajúcej sa trov konania napadnutý rozsudok zmenil tak, že sťažovateľ je povinný zaplatiť žalobcom náhradu trov konania v rozsahu 50 % (výrok III). Zároveň mu uložil povinnosť zaplatiť žalobcom náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok IV).

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom je vedené konanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod spisovou značkou 8Cdo/144/2025.

5. Žalobcovia napadli tretí výrok rozsudku odvolacieho súdu aj ústavnou sťažnosťou, ktorú ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 302/2025 z 10. júna 2025 ako zjavne neopodstatnenú odmietol.

6. Okresný súd následne vydal uznesenie sp. zn. 6C/95/2014 z 8. apríla 2025, ktorým sťažovateľovi určil povinnosť nahradiť žalobcom trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku v sume 165,75 eur a z trov právneho zastúpenia prvoinštančného a odvolacieho konania vo výške 7 030,11 eur (ďalej len „uznesenie vyššej súdnej úradníčky“).

7. Proti uvedenému uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť. Súčasne podali sťažnosť aj žalobcovia.

8. Napadnutým uznesením sp. zn. 6C/95/2014 z 27. augusta 2025 okresný súd sťažnosť žalobcov zamietol (I. výrok) a zmenil výrok uznesenia vyššej súdnej úradníčky tak, že sťažovateľ je povinný nahradiť žalobcom trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku v sume 165,75 eur a z trov právneho zastúpenia prvoinštančného a odvolacieho konania vo výške 6 396,98 eur (druhý výrok).

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ namieta, že napadnutým uznesením súdu boli porušené jeho označené základné práva tým, že:

A. Napadnuté uznesenie je založené na aplikácii nesprávnej právnej normy, konkrétne § 10 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) namiesto § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky, a bolo vydané v zrejmom rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou ústavného súdu (napr. IV. ÚS 187/2018, I. ÚS 539/2020, III. ÚS 134/2018, PLz. ÚS 2/2025, I. ÚS 132/2025).

Z obsahu rozsudku okresného súdu vyplýva, že rozhodol o určení, že vec (nehnutelnosť) patrí do dedičstva. Išlo teda o kategóriu určovacieho sporu, ktorého predmetom nie je definitívne určenie, ale určenie *quasi* prejudiciálne na účely vysporiadania iného právneho vzťahu, keďže jeho výsledkom nie je konečná súdna ochrana.

Plénum ústavného súdu v zjednocujúcom stanovisku sp. zn. PLz. ÚS 2/2025 zo 14. mája 2025 uviedlo, že v týchto prípadoch nie je možné hodnotu predmetu sporu vyjadriť v peniazoch, čo opodstatňuje aplikáciu § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky (I. ÚS 58/2021). Tento prístup nachádza odzvu v recentnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu (m. m. I. ÚS 93/2021, III. ÚS 114/2021,

I. ÚS 87/2022, IV. ÚS 238/2022, III. ÚS 420/2022, III. ÚS 499/2022, III. ÚS 91/2023, IV. ÚS 4/2023, II. ÚS 148/2023, IV. ÚS 353/2023, IV. ÚS 378/2023, IV. ÚS 95/2024).

Napriek uvedenému skutkovému a právnomu stavu veci okresný súd uznesením vyššej súdnej úradníčky rozhodol podľa § 10 ods. 2 vyhlášky, čo odôvodnil poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 119/2012, vychádzajúc z hodnoty nehnuteľnosti určenej v kúpnej zmluve z 2. septembra 2011. Uvedené mechanické prevzatie argumentácie žalobcov však s ohľadom na charakter predmetného súdneho sporu právne neobstojí, keďže v náleze sp. zn. I. ÚS 119/2012 išlo o určenie vlastníckeho práva k osobnému motorovému vozidlu, ktoré bolo ocenené peniazmi, v dôsledku čoho súd pri priznávaní náhrady trov konania nemohol vychádzať z tarifnej odmeny stanovenej v § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky, ale z tarifnej odmeny podľa § 10 ods. 2 vyhlášky, čo však nemožno aplikovať na prípad sťažovateľa.

Sťažovateľ v sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky namietal nesprávnu aplikáciu § 10 ods. 2 vyhlášky a tiež dal do pozornosti súdu nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 187/2018 z 21. júna 2018. Na uvedenú námietku okresný súd v napadnutom uznesení konštatoval, že *„sa plne pridržiava právnej argumentácie týkajúcej sa určenia tarifnej hodnoty sporu uvedenej v napadnutom uznesení, a zotrváva na jeho záveroch. Súd správne a v súlade s nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 119/2012 zo dňa 16.05.2012 publikovanom v Zbierke pod č. 26/2012 určil tarifnú hodnotu sporu, keď pri jej určovaní vychádzal v konaní z preukázanej a nikým nenamietanej hodnoty vlastníckych práv k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom konania.“*. Uvedeným posúdením okresný súd zásadne poprel účel a význam príslušnej právnej normy.

B. Napadnuté rozhodnutie by bolo podľa sťažovateľa zjavne nesprávne aj v prípade, keby sa trovy konania vyčísl'ovali podľa § 10 ods. 2 vyhlášky, pretože súd určil cenu práva nesprávnym spôsobom, v zrejmom rozpore so znením uvedeného ustanovenia vyhlášky, ktoré považuje za tarifnú hodnotu výšku peňažného plnenia alebo cenu veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určenú pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva považuje aj hodnotu pohľadávky, hodnotu záväzku a hodnotu veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu. Žalobcovia odvodili hodnotu spornej časti pozemku z kúpnej zmluvy z 2. septembra 2011, z ktorej objektívne nemožno odvodiť (určiť) jeho hodnotu pri začatí poskytovania právnej služby v roku 2014. Okrem toho bolo povinnosťou žalobcov riadnym spôsobom určiť cenu práva, ktorá by mala zodpovedať cene obvyklej v mieste a čase začatia poskytovania právnej služby určenej znaleckým posudkom. Žalobcovia si túto povinnosť nesplnili.

C. Uznesenie okresného súdu nie je riadne odôvodnené, keďže okresný súd sa nedostatočne vysporiadal s námietkami sťažovateľa, ktoré mali podstatný význam. Predovšetkým sa vôbec nevyrovnal so zásadnou námietkou sťažovateľa, že v zmysle nálezu ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 187/2018 v spore o určenie, že veci (nehnuteľnosti) patria do dedičstva, nemožno pri určovaní tarifnej odmeny za poskytnuté právne služby vychádzať z hodnoty veci, ktorá má patriť do dedičstva, keďže predmetný spor nie je sporom o určenie vlastníckeho práva. Vyčíslenie trov konania z hodnoty veci mechanicky odôvodnil argumentáciou žalobcov nesprávne odkazujúcou na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 119/2012.

Okresný súd sa tiež nedostatočne a zmätočným spôsobom vysporiadal s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa spôsobu, akým súd určil hodnotu (cenu) spornej časti nehnuteľnosti, keďže ju určil v zrejmom rozpore so znením § 10 ods. 2 vyhlášky. Navyše súd svoje rozhodnutie v tejto časti

odôvodnil nepravdivým skutkovým tvrdením, že sťažovateľ počas priebehu celého konania až do jeho právoplatnosti nijakým spôsobom nerozporoval hodnotu predmetných nehnuteľností, keďže sťažovateľ tak preukázateľne učinil.

Okresný súd sa nedostatočne a nepresvedčivo vyrovnal aj s námietkou týkajúcou sa odôvodnenosti a účelnosti jednotlivých úkonov právnych služieb poskytnutých žalobcom ich právnym zástupcom. Okresný súd neposúdil jednotlivé trovy vyčíslené žalobcami z hľadiska zákonných kritérií ich odôvodnenosti a účelnosti individuálne napriek tomu, že bolo jeho povinnosťou preskúmať, či žalobcovia úkonom právnej služby vrátane písomných podaní na súde a účasti na pojednávaniach prispeli relevantnou argumentáciou vo veci, ktorá ešte v predmetnom konaní nebola predložená. Sťažovateľ namietal, že viaceré podania žalobcov toto kritérium nespĺňajú. Okresný súd k predmetnej námietke uviedol, že „*úkony boli posudzované riadne a každý samostatne, nakoľko návrhu na vyčíslenie trov konania nebolo vyhovené v celom rozsahu*“. Z uznesenia vyššej súdnej úradníčky však objektívne také posúdenie nevyplýva.

D. Priznanie náhrady trov konania žalobcom za úkony právnych služieb, pri ktorých boli procesne neúspešní, je v rozpore s princípom spravodlivosti. Sťažovateľ namietal, že zjavne nesprávne je priznanie náhrady žalobcom z titulu podania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, vyjadrenia k odvolaniu proti predbežnému opatreniu a zaplatacia súdneho poplatku za tento návrh, pretože žalobcovia v tejto časti konania neboli úspešní, keďže krajský súd uznesenie okresného súdu o predbežnom opatrení zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Priznanie náhrady trov za tieto úkony strane, ktorá bola neúspešná (žalobcom), odporuje zásade úspechu v konaní. Z rovnakých dôvodov nemožno žalobcom priznať náhradu trov konania ani za tie úkony právnych služieb, ktoré súvisia s uznesením krajského súdu sp. zn. 17Co/25/2020 z 29. septembra 2021, ktorým na základe odvolania žalovaného zrušil prvý rozsudok okresného súdu. Priznanie náhrady trov konania žalobcom za úkony právnych služieb, v ktorých boli žalobcovia neúspešní, objektívne nespĺňa ani zákonné kritériá odôvodnene a účelne vynaložených výdavkov. Zo samotnej skutočnosti, že v konečnom rozhodnutí vo veci samej bolo rozhodnuté o nároku na náhradu trov konania za celé konanie, nijako nevyplýva, že strana sporu má mať nárok na náhradu trov konania aj za tie úkony v konaní, v ktorých bola procesne neúspešná.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie vlastníckeho práva (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu) uznesením okresného súdu o trovách konania.

11. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Ústavný súd zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu, pričom otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých bude potrebné posúdiť v konaní vo veci samej, a preto ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

13. V konaní o prijatej ústavnej sťažnosti ústavný súd následne rozhodne aj o ďalších požiadavkách sťažovateľa uplatnených v petite ústavnej sťažnosti.

IV. Odklad vykonateľnosti

14. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom. V zmysle § 131 zákona o ústavnom súde, odklad vykonateľnosti zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o ich skoršom zrušení.

15. Sťažovateľ sa osobitným návrhom domáha, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť namietaného uznesenia okresného súdu z dôvodu, že podľa jeho názoru podporeného skutkovým a právnym stavom veci okresný súd priznal žalobcom náhradu trov konania vo výrazne vyššej sume, než im patrí. Napadnuté uznesenie má znaky arbitrárneho rozhodnutia. Žalobcovia zaslali sťažovateľovi výzvu na zaplatenie trov konania, v ktorej hrozia núteným výkonom súdneho rozhodnutia, čím sťažovateľovi vznikne závažná majetková aj nemajetková ujma. Odloženie vykonateľnosti nie je podľa sťažovateľa ani v rozpore s verejným záujmom. Výkon napadnutého rozhodnutia by pre sťažovateľa znamenal výrazne väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť žalobcom v prípade vyhovenia návrhu na odloženie vykonateľnosti.

16. Po predbežnom prieskume podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ ozrejmil dôvodnosť odkladu vykonateľnosti namietaného uznesenia. Je zrejmé, že žalobcovia disponujú právoplatným a vykonateľným exekučným titulom (právoplatným 19. septembra 2025, vykonateľným 23. septembra 2025), ktorého splnenie majú v úmysle vymáhať prostredníctvom súdneho exekútora, čím vzniknú ďalšie trovy. Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol o odklade vykonateľnosti namietaného uznesenia okresného súdu až do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

17. Ústavný súd súčasne poukazuje na to, že vyhovením návrhu na odloženie vykonateľnosti ústavný súd nijako neprejudikuje konečné rozhodnutie o ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. decembra 2025

**Ladislav Duditš
predseda senátu**